

Financiële verkenning toekomstscenario's Heiloo

Erwin Ormel
Siemen Fuite
Ibrahim El Manssouri
Björn Peters

Classificatie
Intern gebruik

Even voorstellen

Erwin Ormel
Projectleider

Erwin Ormel
Managing consultant

*Financieel strategische thema's /
Bezuinigingen / Financiële verhoudingen /
Ravijnjaar / BBV*

- BMC (2015-heden)
- Amersfoort (1997-2015)
- Huizen (1988 – 1997)
- Formateur en informateur in Huizen (2018)
- Gemeenteraadslid in Huizen (2002 – 2014) en (2022 – heden)

Siemen Fuite
Expert

Siemen Fuite
Senior adviseur

*Gemeentefinanciën / BBV / Planning en
Control / Bezuinigingstrajecten*

- BMC (2012-heden)

Björn Peters
Analist

Björn Peters
Trainee Financiën en Control

Ravijnjaar / Bezuinigingstrajecten

- BMC (2024-heden)

Ibrahim el Manssouri
Projectondersteuner

Ibrahim el Manssouri
Trainee Financiën en
Control

Gemeentefinanciën

- BMC (2024-heden)

Aanleiding: Verschillende toekomstscenario's

1. Zelfstandig Heiloo
2. Doorgaan in BUCH-verband
3. Bestuurlijke fusie van de BUCH-gemeenten
4. Bestuurlijke fusie van de UCH-gemeenten
5. Bestuurlijke fusie van Bergen-Castricum-Heiloo
6. Bestuurlijke fusie van Bergen-Heiloo
7. Bestuurlijke fusie van Castricum-Heiloo

Vraagstelling voor het onderzoek

Wat is **het financiële perspectief** van ieder fusiescenario voor de **toekomstige gemeente** en de **inwoners van Heiloo**?

Welke **kosten** zijn er verbonden aan elk toekomstscenario (uittreding, samenvoeging, inrichting en frictie), welke **tegemoetkomingen** en kostenverminderingen zijn hierbij te verwachten en wat is hiermee het **financiële beeld** van een **toekomstige gemeente** in financiële **kengetallen** en ten aanzien van de **woonlasten** voor inwoners van Heiloo?

Vragen voor het onderzoek

1. Financiële **voorwaarden voor uittreding** bij verbonden partijen
2. Samenvoegings- inrichtings- en **fRICTIEkosten**
3. Andere **financiële consequenties** en risico's
4. **Tijdelijke verdeelmaatstaf** herindeling
5. Welke **lastenverminderingen** zijn er te voorzien
6. **Financieel perspectief** van de betrokken fusiepartners
7. Financieel **meerjarenperspectief** en **financiële positie**
8. Financiële positie 2029 in **kengetallen**
9. **Afhankelijkheidsratio** in elk van de toekomstscenario's
10. Omvang van de **investeringsruimte**
11. Gevolgen voor de **woonlasten**

Partners
in verbetering

Financiële ratio's

BMC
RANDSTAD PROFESSIONAL

Structurele begrotingssaldi van de gemeenten

(Bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Bergen	6.695	5.501	3.413	3.062
Uitgeest	387	-66	-1.091	-907
Castricum	855	599	-896	-731
Heiloo	-271	-714	-1.938	-1.971

Gevolgen voor de scenario's

(Bedragen x € 1.000)	Heiloo zelfstandig	Heiloo binnen Buch	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo
Structureel saldo 2029	-1.971	-1.971	-547	-3.609	360	1.091	-2.702

Financiële ratio's per 2029

Solvabiliteit: Eigen vermogen als onderdeel van het totale vermogen

Nederland gemiddeld: circa 40%

Risicovol: minder dan 20%

Netto gecorrigeerde schuldquote: Netto schuld als percentage van het jaarlijkse inkomen

Nederland gemiddeld: circa 40%

Risicovol: meer dan 100%

	Heiloo zelfstandig	Heiloo binnen BUCH	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo
Solvabiliteit	28%	28%	31%	25%	34%	37%	27%
Schuldquote	81%	81%	66%	68%	62%	70%	61%

Verbonden partijen

Verbonden partijen

Waar heeft de gemeente een **financieel** belang én een **bestuurlijk** belang (gemeenschappelijke regelingen / vennootschappen, coöperaties

Wel onderlinge verschillen, maar risicoprofiel van de verbonden partijen **is beperkt.**

Alleen bij betrokkenheid van Uitgeest zijn **ontvlechtingskosten** aan de orde

- a. Veiligheidsregio Kennemerland
- b. Omgevingsdienst IJmond Noord

Mogelijke uittredingskosten

Gemeenschappelijke regeling biedt **onvoldoende** uitsluitsel

Achterblijvende organisatie moet de gelegenheid krijgen om de **wegvallende vergoeding** op te vangen.

Globale aanname: **fRICTIEkosten** hebben we geraamd op **1 á 1,5** keer de jaarlijkse bijdrage. (Aanname: er is beperkt of geen sprake van “mens volgt werk”)

Veiligheidsregio Kennemerland:
Omgevingsdienst IJmond

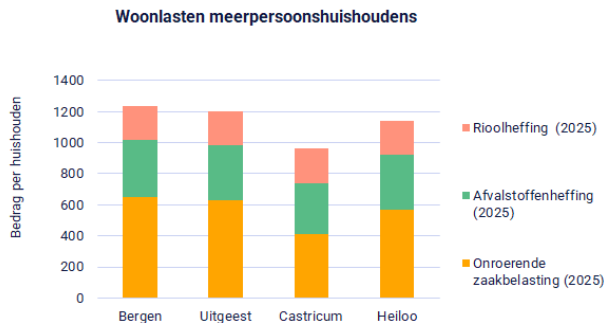
1,3 miljoen á 2,0 miljoen
0,2 miljoen á 0,3 miljoen

Woonlasten

Woonlasten - Vertrekpunt

Bergen en Uitgeest hebben de hoogste woonlasten

Castricum heeft de laagste woonlasten

Harmonisatie heeft vooral betrekking op de OZB. Effect op afvalstoffenheffing en rioolheffing is marginaal.

	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Heiloo Castricum	Bergen Heiloo
Bergen					
Woonlasten	€ 1.236	nvt	€ 1.236	nvt	€ 1.236
Mutatie	-€ 3		-€ 28		-€ 3
Totaal	€ 1.233		€ 1.208		€ 1.233
Uitgeest					
Woonlasten	€ 1.204	€ 1.204	nvt	nvt	nvt
Mutatie	-€ 165	-€ 161			
Totaal	€ 1.039	€ 1.043			
Castricum					
Woonlasten	€ 966	€ 966	€ 966	€ 966	nvt
Mutatie	€ 57	€ 53	€ 38	€ 23	
Totaal	€ 1.023	€ 1.019	€ 1.004	€ 989	
Heiloo					
Woonlasten	€ 1.143	€ 1.143	€ 1.143	€ 1.143	€ 1.143
Mutatie	€ 2	€ 5	-€ 19	-€ 34	€ 3
Totaal	€ 1.145	€ 1.148	€ 1.124	€ 1.109	€ 1.146

Effect op de niet-woningen

Geeft een ander beeld dan het effect bij de woningen

Uitgegaan van een gemiddelde waarde per € 1 miljoen

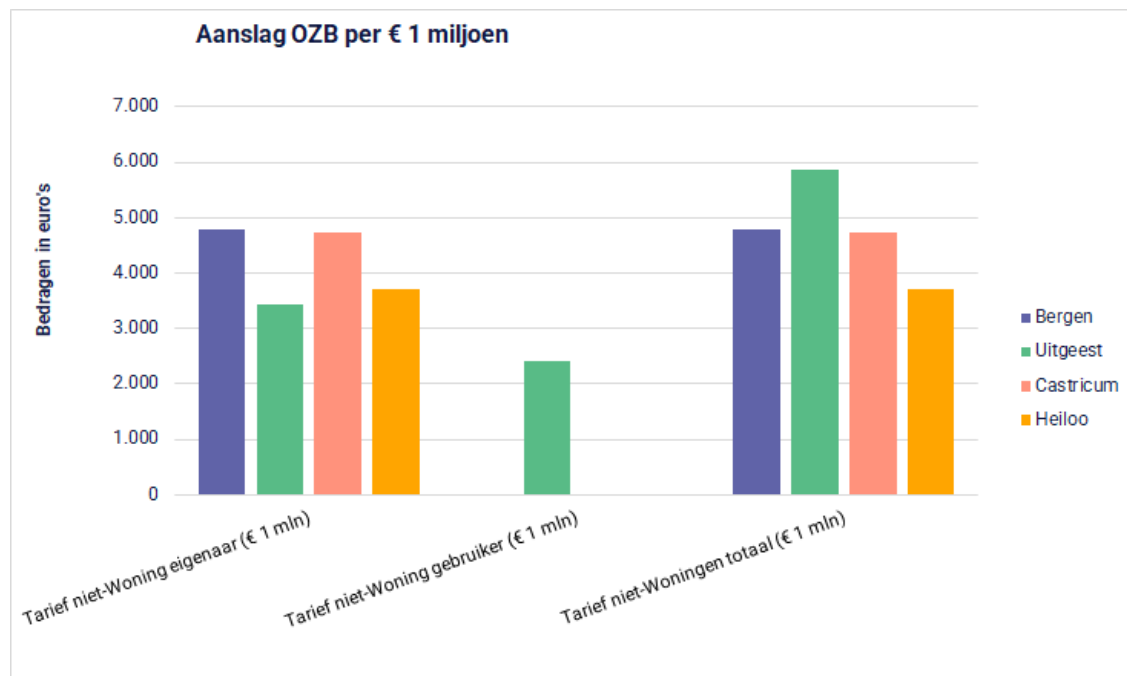
Alle gemeenten een gelijke waarde

Niet alle gemeenten heffen een gebruikerstarief

Uitgangspunt: harmonisatie van tarieven bij dezelfde opbrengst

Vertrekpunt: situatie 2025

Mutatie per € 1 miljoen waarde	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Heiloo Castricum	Bergen Heiloo
Bergen					
Niet woningen - eigenaren	-€ 169	nvt	-€ 44	nvt	-€ 387
Niet woningen - gebruikers	€ 281		€ 0		€ 0
Totaal	€ 112		-€ 44		-€ 387
Uitgeest					
Niet woningen - eigenaren	€ 1.062	€ 946	nvt	nvt	nvt
Niet woningen - gebruikers	-€ 2.356	-€ 2.167			
Totaal	-€ 1.294	-€ 1.221			
Castricum					
Niet woningen - eigenaren	-€ 900	-€ 1.016	-€ 775	-€ 812	nvt
Niet woningen - gebruikers	€ 281	€ 471	€ 0	€ 0	
Totaal	-€ 619	-€ 545	-€ 775	-€ 812	
Heiloo					
Niet woningen - eigenaren	€ 952	€ 836	€ 1.077	€ 1.040	€ 734
Niet woningen - gebruikers	€ 281	€ 471	€ 0	€ 0	€ 0
Totaal	€ 1.233	€ 1.307	€ 1.077	€ 1.040	€ 734

Overige belastingen

	Bergen	Uitgeest	Castricum	Heiloo
Toeristenbelasting	3.704.000	114.000	1.657.000	55.000
Forensenbelasting	1.788.000	38.000	116.000	0
Hondenbelasting	0	0	0	0
Precario	158.000	18.000	67.000	0
Parkeerbelasting	6.108.000	0	0	0
Marktgelden	12.800	2.000	19.000	34.000
Havengelden	0	0	0	0
Baatbelasting	0	0	0	0
BIZ	0	0	0	19.000
Reclamebelasting	0	0	65.000	0

Harmonisatie nodig bij:

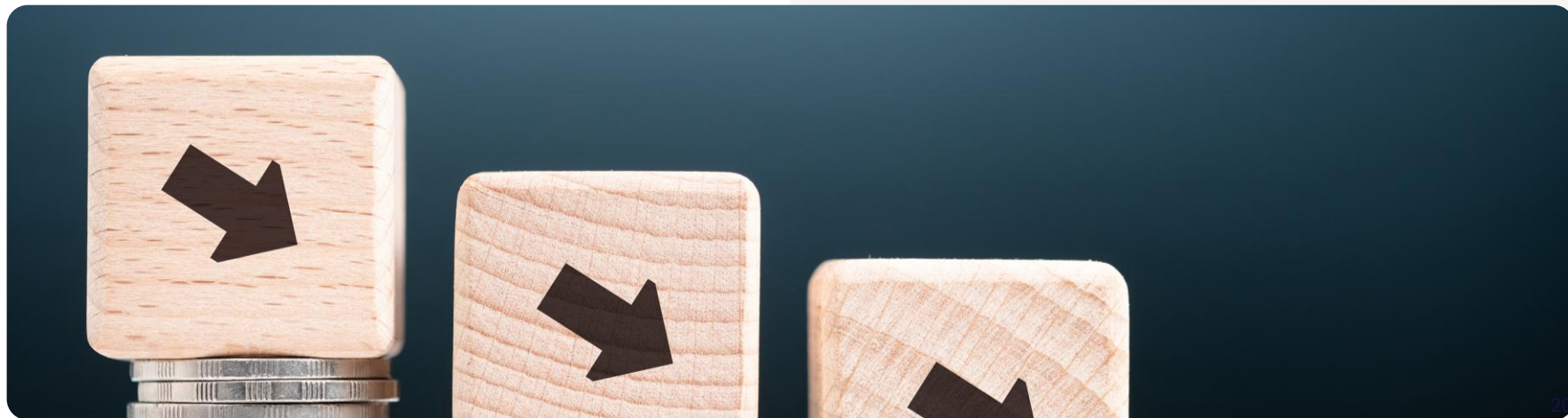
Toeristenbelasting
Forensenbelasting
Marktgelden
Precario

Gebiedsgerichte differentiatie mogelijk bij:

Parkeerbelasting
Reclamebelasting
BIZ

Frictiekosten en - vergoeding

Herverdelingsmaatstaf

- **Vaste component** (€ 2.806.000 voor iedere gemeente die verdwijnt)
- **Variabele component** (€ 66.61 per inwoner, exclusief de inwoners van de grootste gemeente)
- De **uitkeringsfactor** (1,457 per de stand meicirculaire 2025)
- De uitkering wordt verdeeld over vijf jaar
 - 20% naar de “oude” gemeenten
 - 80% naar de heringedeelde gemeente

Frictiekostenvergoeding

	Zelfstandig Heiloo	Heiloo binnen BUCH	Scenario Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Scenario Uitgeest Castricum en Heiloo	Scenario Bergen Castricum en Heiloo	Scenario Bergen en Heiloo	Scenario Castricum en Heiloo
Afgerond	0	0	20.200.000	12.000.000	13.600.000	6.500.000	6.500.000

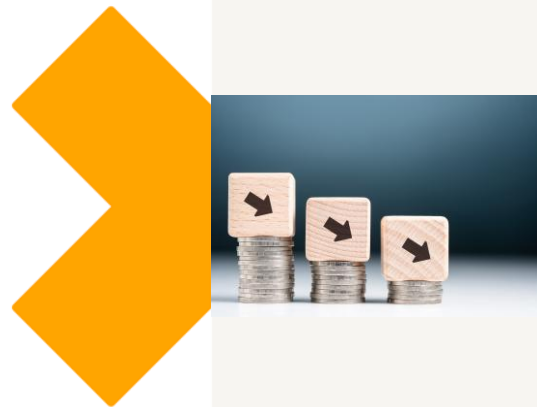
Frictiekosten

Kosten die je moet maken om toe te groeien naar de nieuwe situatie

Geen vastomlijnd beeld

Weinig systematisch onderzoek

Wel verkenningen die een globaal handvat geven

Twée typen frictiekosten

a. Ontvlechtingskosten

- Kosten om los te komen van de oude organisatie
- Afkoop, ontmanteling, desintegratie
- Projectleiding en advies

b. Integratiekosten

- Kosten om in te voegen in de nieuwe organisatie
- Herinrichtingskosten
- Verkiezingen
- Projectleiding en advies

Voorbeelden van frictiekosten

- Compensatie voor wegvallende overheadvergoeding
- Afkoop lopende contracten
- Kosten voor boventallig personeel
- Aanpassen van de organisatie aan de nieuwe situatie
- Kosten voor projectleiding en extern advies
- Personele gevolgen (muv “mens volgt werk”)
- Nieuwe inrichting topstructuur
- Uniformering van beleid
- Inrichting van ICT-systemen
- Herinrichting P&C-processen

Drie varianten

Minimumvariant: Bestuurlijke fusie van de BUCH

Geen ontvlechtungskosten

Organisatie gaat op de oude voet verder

Wel integratiekosten

Maximumvariant: vier gemeenten gaan stand alone verder

Hoge ontvlechtungskosten

Hoge opbouwkosten

Tussenvariant: Twee of drie gemeenten treden uit

Minder hoge ontvlechtungskosten

Minder hoge opbouwkosten

Waar komt de rekening te liggen?

Een globaal rekenmodel

	Ontvlechting	Integratie	Totaal
Individueel uittreden en individueel nieuwe opbouw	€ 80 per inwoner	€ 50 per inwoner	€ 130 per inwoner
Individueel uittreden en samengaan met een andere gemeente buiten BUCH	€ 80 per inwoner	€ 40 per inwoner	€ 120 per inwoner
Twee of drie gemeenten treden uit en gezamenlijk nieuwe opbouw	€ 40 per inwoner	€ 40 per inwoner	€ 80 per inwoner
Integratie van de vier gemeenten vanuit de bestaande situatie	nvt	€ 40 per inwoner	€ 40 per inwoner
Integratiekosten voor de ontvangende gemeente	nvt	€ 40 per inwoner	€ 40 per inwoner
Integratiekosten bij lichte herindeling voor de ontvangende gemeente	nvt	€ 20 per inwoner	€ 20 per inwoner

Gevolgen voor de scenario's

	Zelfstandig Heiloo	Zelfstandig binnen BUCH	Bergen, Uitgeest, Castricum en Heiloo	Uitgeest Castricum en Heiloo	Bergen Castricum en Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo
Totaal frictiekosten incidenteel	3.200.000	0	4.200.000	6.000.000	7.300.000	4.400.000	4.900.000
Frictiekostenvergoeding	0	0	20.200.000	12.000.000	13.600.000	6.500.000	6.500.000
Ruimte binnen het budget	- 3.200.000	0	16.000.000	6.000.000	6.300.000	2.100.000	1.600.000

Algemene Uitkering

Uitgangspunten

- Vast bedrag per gemeente valt weg: budgettair effect van ruim € 1,4 miljoen per wegvallende gemeente
- Meeste bedragen kunnen bij elkaar worden opgeteld
- Uitzondering: woonkernen en centrummaatstaven
- Separaat onderzoek door het CBS

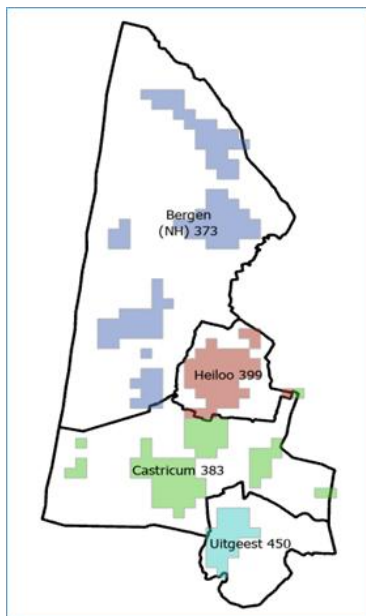

Maatstaf centrumfunctie

- Hoeveel mensen gaan er naar **verblijfsobjecten** in jouw gemeente en hoeveel gaan er naar **verblijfsobjecten** in **andere gemeenten**?
- Berekening per **woonkern** binnen een bepaald gebied
- 1 grote woonkern levert een **grotere waarde** op dan 2 kleinere kernen
- Levert voordelen op als een **gemeentegrens twee kernen doorsnijdt**

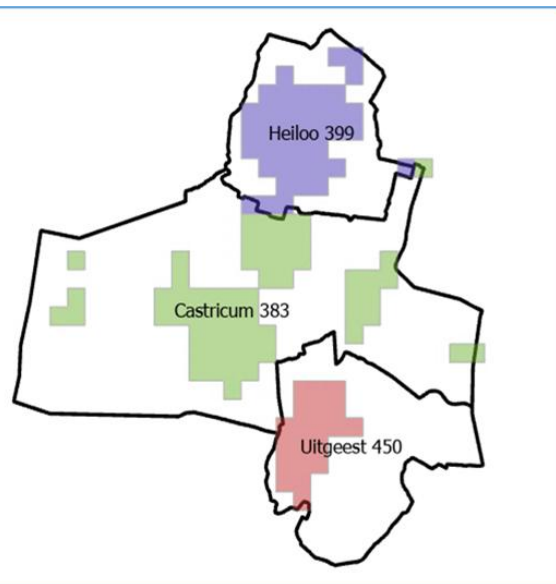
Fusie Bergen Uitgeest Castricum Heiloo

Maatstaf	Afzonderlijk	Samengevoegd	Budgettair effect
Grote woonkernen	10	9	-111.000
Kernen	17	15	-339.000
Landelijke centrumfunctie	24.220	31.470	485.000
Lokale centrumfunctie	91.900	93.480	25.000
Regionale centrumfunctie	26.840	34.340	1.745.000
Omgevingsadressendichtheid x aantal woningen	61.033	61.044	1.000
Vast bedrag	4	1	-4.324.000
Totaal			-2.517.000

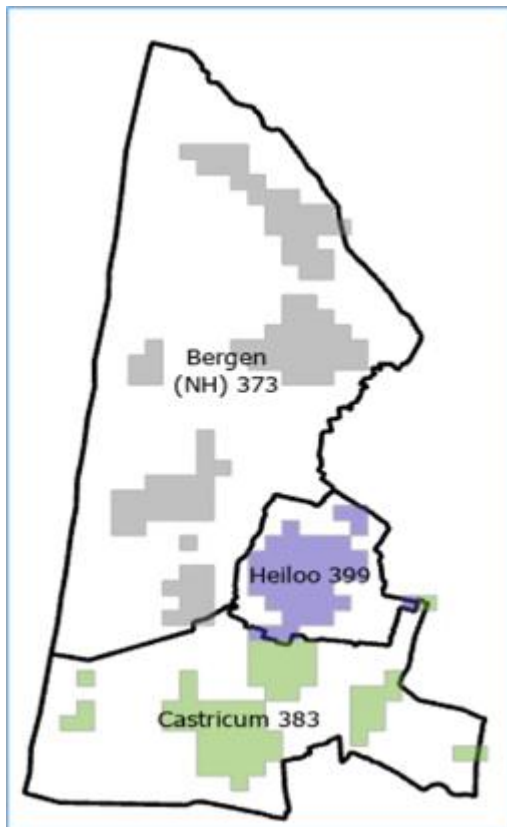
Fusie Uitgeest Castricum Heiloo

Maatstaf	Afzonderlijk	Samengevoegd	Budgettair effect
Grote woonkernen	5	4	-111.000
Kernen	11	9	-339.000
Landelijke centrumfunctie	20.720	27.790	473.000
Lokale centrumfunctie	67.440	69.090	26.000
Regionale centrumfunctie	22.670	30.010	1.708.000
Omgevingsadressendichtheid x aantal woningen	45.384	45.419	4.000
Vast bedrag	3	1	-2.883.000
Totaal			-1.121.000

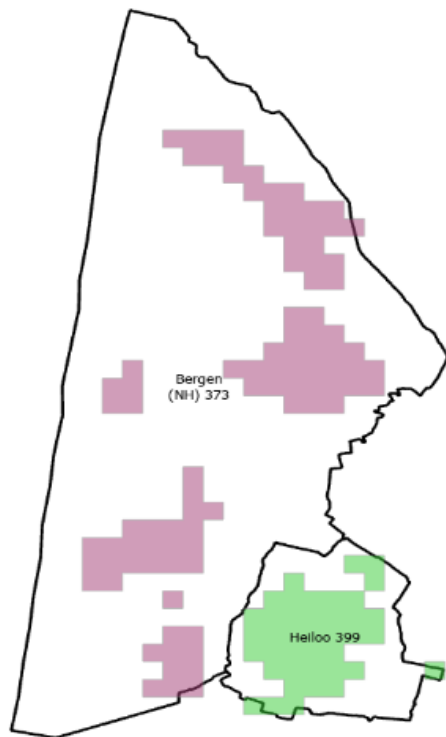
Fusie Bergen Castricum Heiloo

Maatstaf	Afzonderlijk	Samengevoegd	Budgettair effect
grote woonkernen	9	8	-111.000
kernen	16	14	-339.000
landelijke centrumfunctie	22.440	29.720	487.000
lokale centrumfunctie	81.140	82.830	27.000
regionale centrumfunctie	24.950	32.490	1.755.000
omgevingsadressendichtheid	54.305	54.337	4.000
vast bedrag	3	1	-2.883.000
Totaal			-1.060.000

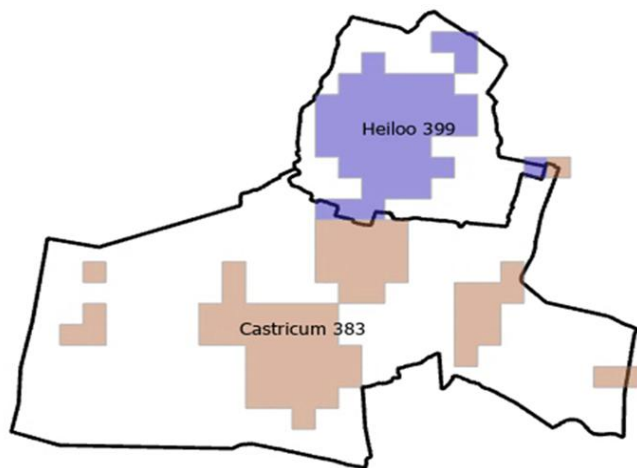
Fusie Bergen Heiloo

Maatstaf	Afzonderlijk	Samengevoegd	Budgettaire effect
grote woonkernen	6	6	0
kernen	9	9	0
landelijke centrumfunctie	12.920	13.140	15.000
lokale centrumfunctie	48.710	48.760	1.000
regionale centrumfunctie	14.570	14.800	54.000
omgevingsadressendichtheid	31.282	31.270	-2.000
vast bedrag	2	1	-1.441.000
Totaal			-1.374.000

Fusie Heiloo Castricum

Maatstaf	Afzonderlijk	Samengevoegd	Budgettaire effect
grote woonkernen	4	3	-111.000
kernen	10	8	-339.000
landelijke centrumfunctie	18.940	26.010	473.000
lokale centrumfunctie	56.680	58.430	28.000
regionale centrumfunctie	20.780	28.120	1.708.000
omgevingsadressendichtheid	38.656	38.655	0
vast bedrag	2	1	-1.441.000
Totaal			318.000

Structurele organisatiekosten

Uitgangspunten

Wegvallende kosten voor burgemeester, wethouders, gemeentesecretaris, griffie en raadsleden

Berekening op basis van genormeerde aantallen en normbedragen

Rekeninghouden met kostenstijging vanwege schaalgrootte (weglekeffect: deel van de besparing wordt ingeleverd vanwege hogere kosten)

Basis voor de berekening

Scenario	Weglek effect	Bgm.	Weth.	Gemeente secretaris	Griffier	Assistent griffier	Raadsl.	Netto effect
Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	10%	-3	-6	-3	-3	-2	-41	3,0 miljoen
Uitgeest Castricum Heiloo	8%	-2	-4	-2	-2	-1	-22	1,9 miljoen
Bergen Castricum Heiloo	8%	-2	-4	-2	-2	-1	-28	2,0 miljoen
Bergen Heiloo	8%	-1	-2	-1	-1		-9	0,9 miljoen
Heiloo Castricum	12%	-1	-2	-1	-1		-11	0,9 miljoen
Normbedrag		195.000	155.000	170.000	130.000	90.000	17.500	

Per saldo effect

Scenario	Besparing	Effect algemene uitkering	Overige effecten	Budgettair effect
Heiloo zelfstandig	0	0	pm	
Heiloo binnen BUCH	0	0	pm	
Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	3.000.000	-2.500.000	pm	
Uitgeest Castricum Heiloo	1.900.000	-1.100.000	pm	
Bergen Castricum Heiloo	2.000.000	-1.100.000	pm	
Bergen Heiloo	900.000	-1.400.000	pm	
Heiloo Castricum	900.000	300.000	pm	

Overige risico's

Grondexploitaties

Beperkte risicoprofiel

Winstverwachtingen op de middellange termijn

Sociaal Domein

Wel onderlinge verschillen in structuur van de bevolking

Geen grote harmonisatievraagstukken

Onderhoud Kapitaalgoederen

Plannen aanwezig

Wel harmonisatie noodzakelijk

Aandachtspunt: onderwijshuisvesting en overig maatschappelijk vastgoed

Samenvatting

	Heiloo zelfstandig	Heiloo binnen BUCH	Bergen Uitgeest Castricum Heiloo	Uitgeest Castricum Heiloo	Bergen Castricum Heiloo	Bergen Heiloo	Castricum Heiloo
Structureel saldo 2029 (x € 1.000)	-1,9 miljoen	-1,9 miljoen	-0,5 miljoen	-3,6 miljoen	0,4 miljoen	1,1 miljoen	-2,7 miljoen
Solvabiliteit	28%	28%	31%	25%	34%	37%	27%
Netto schuldquote	81%	81%	66%	68%	62%	70%	61%
Mutatie woonlasten Heiloo (eigenaar, mph)	0	0	€ 2	€ 5	-€ 19	-€ 34	€ 3
Mutatie OZB niet woningen (1 miljoen)	0	0	€ 1.233	€ 1.307	€ 1.077	€ 734	€ 1.040
Structureel effect algemene uitkering	0	0	-2,5 miljoen	-1,1 miljoen	-1,1 miljoen	-1,4 miljoen	0,3 miljoen
Structurele besparing op bestuur	0	0	3,0 miljoen	1,9 miljoen	2,0 miljoen	0,9 miljoen	0,9 miljoen
Frictievergoeding algemene uitkering	0	0	20,2 miljoen	12 miljoen	13,6 miljoen	6,5 miljoen	6,5 miljoen
Frictiekosten (schatting)	3,2 miljoen	0	4,2 miljoen	6 miljoen	7,3 miljoen	4,4 miljoen	4,9 miljoen
Uittredingskosten verbonden partijen			1,5 - 2,3 mln	1,5 - 2,3 mln			
Risico's grondexploitaties	nvt	Nvt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt
Harmonisatie openbare ruimte	Nvt	Nvt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt
Harmonisatie sociaal domein	Nvt	Nvt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Beperkt
Weerstandsratio (excl. onben. belcap)	2,1	2,1	3,4	2,6	5,2	6,2	2,7
Onbenutte belastingcapaciteit	4,0 miljoen	4,0 miljoen	17,0 miljoen	11,2 miljoen	16,4 miljoen	9,7 miljoen	10,7 miljoen

Partners
in verbetering

Databankweg 26D
3821 AL Amersfoort

Postbus 490
3800 AL Amersfoort

(033) 496 52 00
info@bmc.nl
www.bmc.nl

KvK BMC Advies 32078667
IBAN NL91ABNA0504035754
BTW NL80.86.63.598 B.01

Dit document (inclusief eventuele bijlagen) is opgesteld door BMC en de (auteurs)rechten met betrekking tot de inhoud en het format van dit document berusten bij BMC. Dit document is uitsluitend bedoeld voor gebruik door de opdrachtgever en mag niet worden gepubliceerd of aan anderen ter beschikking worden gesteld zonder uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van BMC.